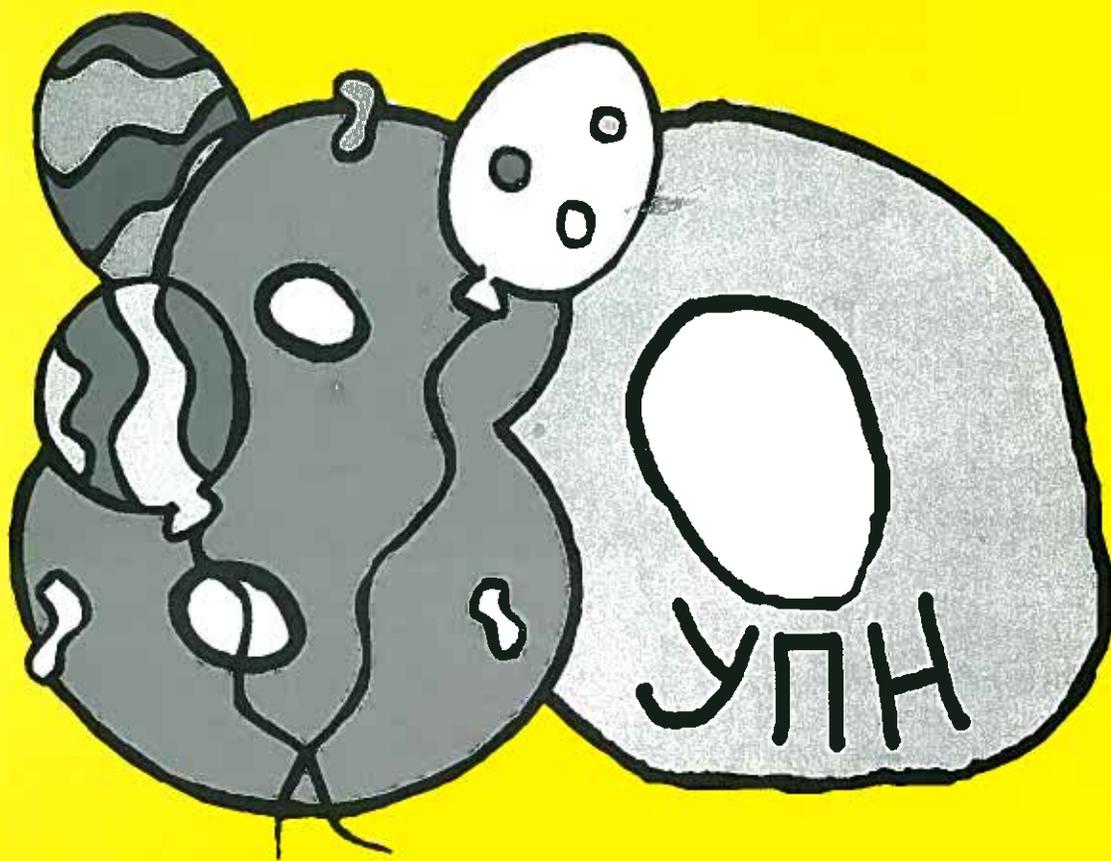

ГЛУПСЬ

ГОТУYS 5. 2004

З М І С Т

2	Вігновігі
3	80 років новацтва
4	Розповіді: Марія Пеленська
5	На Соколі
6	Про Катруся Зарицьку
8	Розповіді: Адольф Гладилевич
9	Розповіді: Ірина Козак
10	Розповіді: Ольга Кузьмович
11	Про Цюпа Паліїв
12	Гра: Що тут не належить?
14	По війні: Марія Пеленська
16	По війні: Адольф Гладилевич
17	По війні: Ірина Козак, Цюпа Паліїв
18	По війні: Ольга Кузьмович
19	Розшифруй: Що їм означала присяга?
20	Коли Пласт де повстав? Гра.
22	Розшифруй

Дорогі новачки, новаки, сестрички і братчики!

У цьому році новацтво святкує свої 80-і уродини. Це добра нагода щось довідатися про історію новацтва й історію Пласту загалом, бо, як ви знаєте, новацтво — це частина великої організації Пласт, до якої належать молодші і старші діти й дорослі. Щоб дещо довідатися про історію, ми попросили кілька пластунок і пластуна розповісти про своє пластування.

Готуйсь!

Редакція

Вігновігі

ст. 12: 1. електрична гітара, 2. скутер, 3. перегоновий ровер, 4. мобільний телефон, 5. ракети, 6. компактний диск, 7. випукле шатро, 8. лього Мекдоналдз, 9. комп'ютер, 10. Пташеня

ст. 3: Про історію можна довідатися не лише з книжок чи фільмів, але також і від живих людей.

ст. 19:

Організували Пласт у різних країнах ...
Учили дітей в українських школах
..... видавати українські книжки, журнали
Допомагали організувати різні свята.
... самостійну українську державу ...

ст. 20:

1 - 19, 2 - 13, 3 - 14, 4 - 59, 5 - 57,
6 - 56, 7 - 56, 8 - 56, 9 - 55, 10 - 14, 11 - 14

ст. 22: Улад Новачок Пластунок

Редактор

Таня Джулинська

Мовний редактор

Орест Павлів

Ілюстратори

Маркіян Микитюк

Макетування

і цифрове зображення

Таня Джулинська

Люда Павлів

Данило Луців

Щира подяка за розповіді

Подругам; Марії Пеленській,
Ольці Кузьмович, Ірині Козак і
друзові Адольфові
Гладилевичеві

Щира подяка за поміч

Оксані Закидальській,
Христі Желтвай, Галині Юник

“Готуйсь”

журнал пластового новацтва,
видає “Пластове Видавництво
ЗСА-Канада”.

Річна передплата: \$25 амер.

Ціна одного числа: \$5 амер.

Адреса адміністрації:

Hotuys

2199 Bloor Street West,
Toronto, ON M6S 1N2, Canada
Факс: 416-763-0185

Адреса “Готуйсь” в ЗСА:

144 Second Avenue,
New York NY 10003, USA

Виготовлено на системі
PC 1.2 GHz/QuarkXpress 4.1,
Adobe Photoshop 6.0, Adobe Illustrator 9.0,
Adobe Streamline 4.0

Видруковано заходами
The Basilian Press, Toronto, Ontario,
Canada

число 484

80 років новацтва

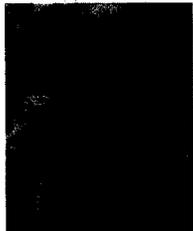
Цього року новацтво святкує свої уродини. 80 років тому перший раз у Пласті з'явилися новаки і новачки. До того часу були лише юнаки і юначки.

Пласт був заснований на українських землях 1911 року у Львові. *Улад Пластунок Новачок і Улад Пластунів Новаків були створені 1924 року.*

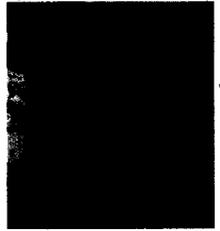
Нар. 1913 р.

Нар. 1915 р.

Вісімдесят років — це довгий час. Багато новаків і новачок перейшли через Пласт, відбулося багато різних подій. Між нами є ще пластуни і пластунки,

сеніори, які *вступили у Пласт на самих початках його існування.* Вони пластували у різних країнах. Опісля їхні діти, внуки, а то і правнуки вступали у Пласт.

Нар. 1925 р.

Нар. 1917 р.

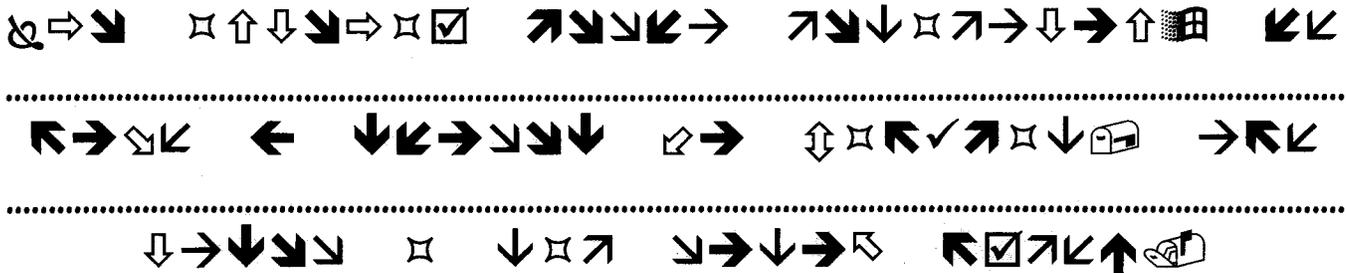
У цьому числі Готуйсь ви прочитаєте про те, що деякі сеніори, бабусі і дідусі, *розповідають*

про своє пластування і своє життя. У цей спосіб ви довідаєтеся дещо *про історію Пласту.*

Чи ви маєте бабусю, дідуся або родичів, які були у Пласті давно?

Вони напевно зможуть вам розказати про їхні переживання, про пластування, про історію то що. *Розпитайте їх.*

Що це жива історія?

Зліва:
Оленна Кулик
Адріян Черепаняк
Анастасія Черепаняк
Ева Кулик

Це наша
ПРАБАБЦЯ
розповідає

Марія Пеленська

живе в Торонті, в Канаді.

Я народилася 1915 року.
Я вступила до Пласту 1928 року, коли я почала ходити до школи Василянок у Львові. Багато учениць у школах Василянок ставали пластунками. Я жила на українських землях до 1944 року.

Мене зацікавила Пластом подруга Катруся Зарицька.

Як і тепер, пластунки були поділені на гуртки і зустрічалися регулярно на сходах. Ми мали розповіді, грали гри та вивчали пісні.

Сестри Василянки

Сестри Василянки – це сестри монахині чину Василян, які продовж багатьох століть провадили на українських землях: монастирі, сиротинці, школи та інтернати або бурси, в яких жили студентки, такі як я.

У 1920-их і 1930-их роках Сестри Василянки провадили *українські школи* для учительок та академічні гімназії для таких, як я, що вступали в університети.

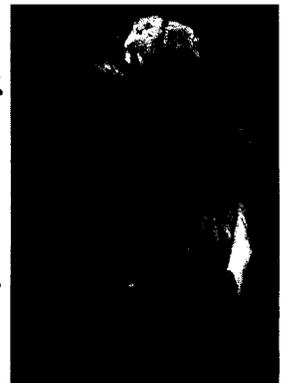
У Львові і Перемишлі багато учениць у школах Василянок ставали пластунками.

Митрополит Андрей Шептицький

Митрополит Української Католицької Церкви Андрей Шептицький *допомагав* і Сестрам Василянкам і Пластунам.

На св. Андрея, тобто на його ім'янини, Митрополит Андрей приходив до школи і учениці вітали його квітами. *Одного року і я вручала йому квіти.*

Митрополит
Андрей

На Соколі

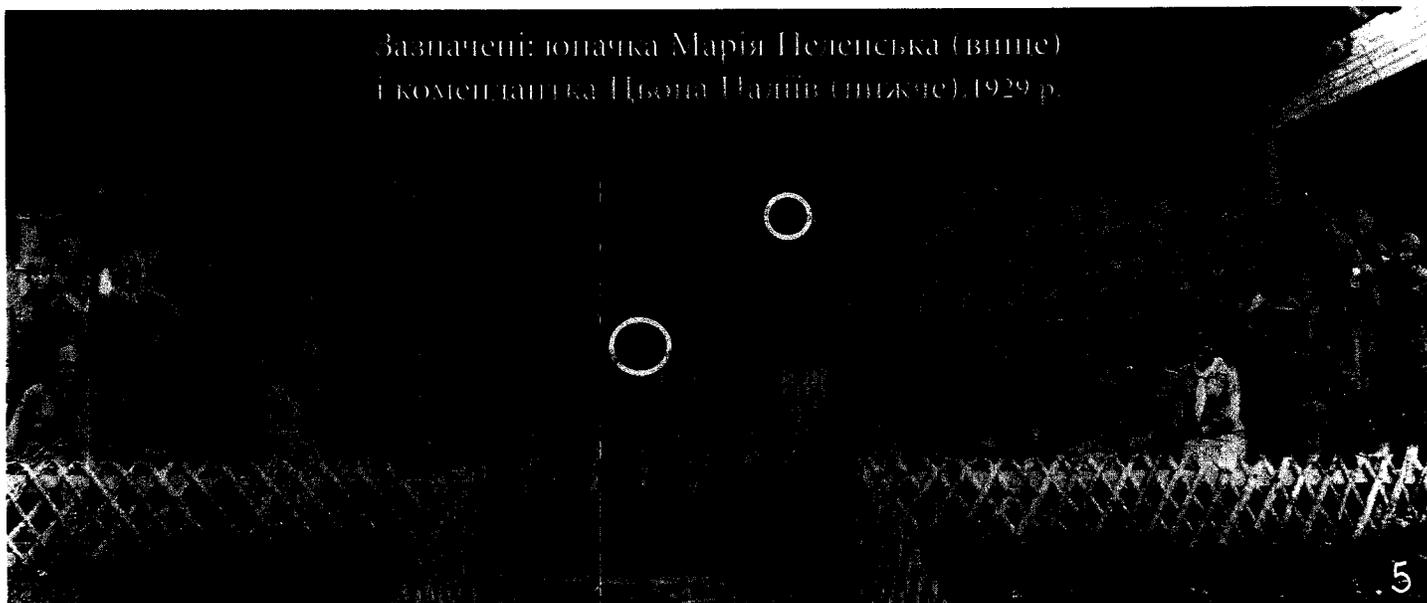
Одного разу, коли я несла воду.....

Щоб пластуни мали де таборувати, Митрополит Андрей подарував Пластові землю у горах Карпатах. Пластуни назвали цю оселю – Сокіл.

Я таборувала на Соколі. Табір був високо на горі і там не було води, тому пластунки мусіли ходити по воду досить далеко в долину.

Одного разу, коли я несла воду вгору, над'їхав Митрополит. Коли він побачив, що пластунки мусять носити воду так далеко, він подбав, щоб провели водопровід на гору. Після того, вже не треба було носити воду з низу.

Зазначені: юначка Марія Пелешська (вище)
і комедіантка Цвона Ралів (нижче). 1929 р.

Про Катруся Зарицьку-Сороку

розповідає Марія Пеленська

Катруся Зарицька була *гуртковою у моєму гуртку* у Львові. Це була чудова людина. Вона завжди всім допомагала і всіх розраджувала. Для багатьох вона була авторитетом.

Пізніше ми довідалися, що Катруся стала членом підпільної (тобто таємної) організації, що називалася “Організація Українських Націоналістів” (ОУН). У 1934 р. *польська влада довідалася і Катруся Зарицьку посадили до в’язниці.*

Як почалася Друга Світова Війна, в’язницю розбили і разом з іншими політичними в’язнями, Катруся Зарицька вийшла на волю. Вона тоді одружилася з Михайлом Сорокою, але прожила з ним тільки 4 місяці.

У 1940 році Катруся і її чоловіка *арештували, цим разом більшовики, які зайняли західні українські землі.*

Що це є ОУН?

Це Організація Українських Націоналістів створена 1929 року. В той час на західніх українських землях була польська влада. Члени ОУН протестували проти того, що польська влада несправедливо відносилася до українців, наприклад не дозволяла українським студентам вступати на деякі університети. ОУН

хотіла, щоб була незалежна українська держава на українських землях.

Під час Другої Світової Війни українські землі перебрав на кілька років німецький режим Гітлера. Під час окупації німців-нацистів подруга Зарицька була на волі. В тому часі вона *зorganizувала жіночу секцію ОУН і Український Червоний Хрест*, який давав медичну допомогу воякам УПА. Ця армія боролася проти всіх окупантів українських земель – і німців-нацистів, і більшовиків.

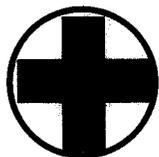
Режим Гітлера програв Другу Світову Війну і на українські землі знову прийшов більшовицький режим. Українських організацій, як ОУН чи Пласт — не дозволяли. Катрусю Зарицьку знову *арештували і заслали на 25 років до концентраційного табору на Сибір*. Мало її сина відібрали і дали бабусі і дідові виховувати.

Катруся повернулася із заслання 1972 року, але їй не дозволили жити в її домі у Львові ані відвідати її сина.

Пластунки з Канади, що її знали ще з Інституту Василянок, про неї не забули і послали їй фінансову допомогу. Катруся померла у 1986 р.

Що це був Український Червоний Хрест

У 19-ому столітті у Швейцарії створено першу організацію “Червоний Хрест”. Пізніше такі організації повставали по різних країнах.

Сьогодні їх є понад 150. “Червоний Хрест” є незалежною від держави установою. Під час війни

“Червоний Хрест” дбає про поранених вояків і цивільних людей. Як немає війни — “Червоний Хрест” дбає про цивільних людей, головно під час повені, землетрусів чи епідемій, які ранять людей.

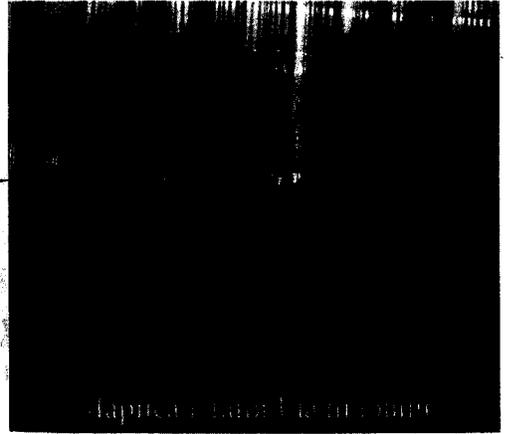
Подруга *Катруся Зарицька, зorganizувала Український Червоний Хрест* у 1943 році, головно, щоб допомагати пораненим воїнам УПА.

Адольф Гладилевич

живе у Монреалі, в Канаді.

Це наш
дідусь
розказує

Я народився 1913 року в Дрогобичі на українських землях. 1923 року я став учнем української приватної школи ім. Івана Франка у Дрогобичі, і разом з іншими учнями *став пластуном 1924 року*. В той час пластові гуртки і групи творилися головно по школах.

Після 1930 року я продовжував пластувати також у таємному Пласті. Як і інші українські студенти я не був задоволений з того, як польська влада поводитися з українцями і тому ще в гімназії я вступив до ОУН (Організація Українських Націоналістів),

щоб старатися здобути українську самостійну державу в якій українці мали б нагоду вільно розвиватися і жити. За мою діяльність у таємному Пласті та ОУН, я *був ув'язнений 1939 року польською владою в Березі Картузькій*.

Що це Береза Картузька?

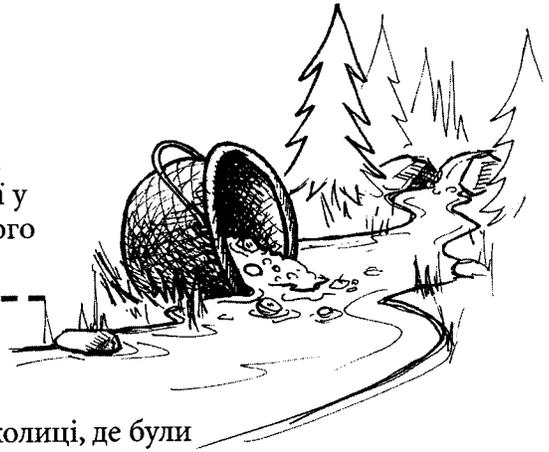

Береза Картузька – це в'язниця до якої польська влада посилала політичних в'язнів (політв'язнів). Політв'язні не є кримінальники, які грабують чи мордують, але це ті, що вважають, що деякі права є несправедливі і їх не дотримуються. Українці на українських землях уважали, що на українських землях мала бути незалежна українська держава, не польська адміністрація.

Ірина Козак

живе у Мюнхені, у Німеччині

Я народилася 1925 року. В 1937 році я вступила до Академічної гімназії у Львові і водночас вступила до таємного Пласту.

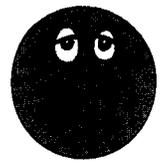
Спомин з табору

Це було під час Другої Світової Війни. Ми були на таборі в околиці, де були джерела сірчаної води. Сірчана вода має запах зігнених яєць. Я була дижурною у кухні і ми зварили яблучанку, тобто зупу з яблук. Щоб її охолодити, ми поставили казан у малий струмок біля джерела сірчаної води. Дно не було дуже рівне і казан схилився на бік. До яблучанки зайшла сірчана вода і очевидно зіпсувала смак зупи.

Ми журилися, що скаже наша комендантка, подруга Цьопа Паліїв? Чи ми будемо покарані? Ми переживали, коли вона почала їсти.

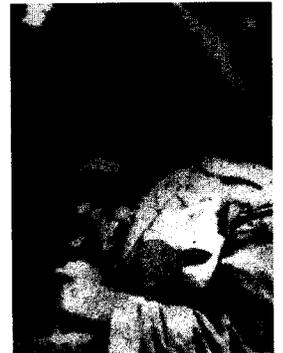
Але наша комендантка з'їла зупу і нічого не сказала. Вона зрозуміла, що це був випадок і ми це навмисне не зробили. Вона до нас була доброю.

В Українському Червоному Хресті

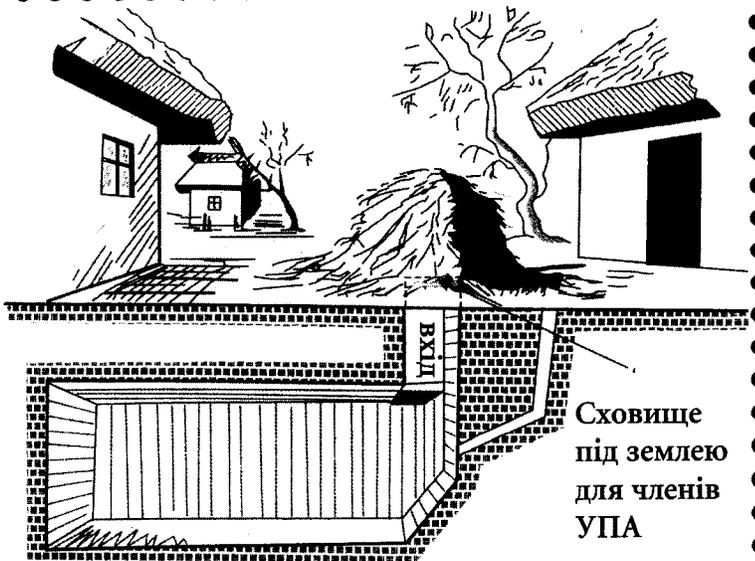
Під час Другої Світової Війни створилася Українська Повстанська Армія. Я хотіла, щоб на українських землях була українська держава, тому я вступила до УПА.

Мене призначили працювати в Українському Червоному Хресті і допомагати хворим і пораненим воякам. Я була заступницею Катрусі Зарицької, голови Червоного Хреста. Вона також була пластункою. Ми добре співпрацювали.

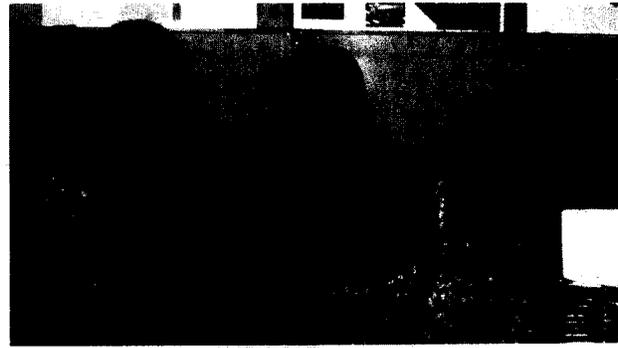
Що це УПА?

У 1943 році частина ОУН створила військову частину — Українську Повстанську Армію (УПА). УПА боролася проти німців-нацистів і проти більшовиків, тобто окупантів українських земель, які гнобили, і дуже погано поводитися з людьми, зокремо арештували і жорстоко переслідували українців. УПА старалася прогнати всіх ворогів і встановити самостійну українську державу. Члени УПА ховалися по лісах і криївках.

Це наша
бабуся
розповідає

Катря
Татяна
Маркіян
Кузьмовичі

Олька Кузьмович

живе у Нью Йорку, в ЗСА

Я народилася 1917 року в Україні. В 1934 році я вчилася в Інституті у Перемишлі, коли до мене підступила товаришка і спитала, чи я хочу прийти на таємні сходи. Я погодилася і довідалася про “таємний Пласт”. У нашому гуртку було семеро і ми називалися “Повхи.” Ми зустрічалися не в

домівці, але десь у сховищі і заняття відбували потаємно. Ми розуміли, що це був великий секрет, бо якщо б нас зловили, то нас викинули б зі школи.

Що це був таємний Пласт?

У час, коли Пласт починався 1911 року частина українських земель належала до Австро-Угорської імперії і не було самостійної української держави. Після 1920 року українські землі були в польській державі. Польській владі не подобалися організації, які хотіли, щоб була самостійна українська держава. Тому у 1930 році польська влада заборонила Пласт.

Частина пластунів продовжувала пластову програму і табори без одностроїв у різних організаціях. Якщо б влада довідалася, що хтось зложив пластову присягу, їх викинули б зі школи, а провідників таких, як Цьона Паліїв, напевно б арештували.

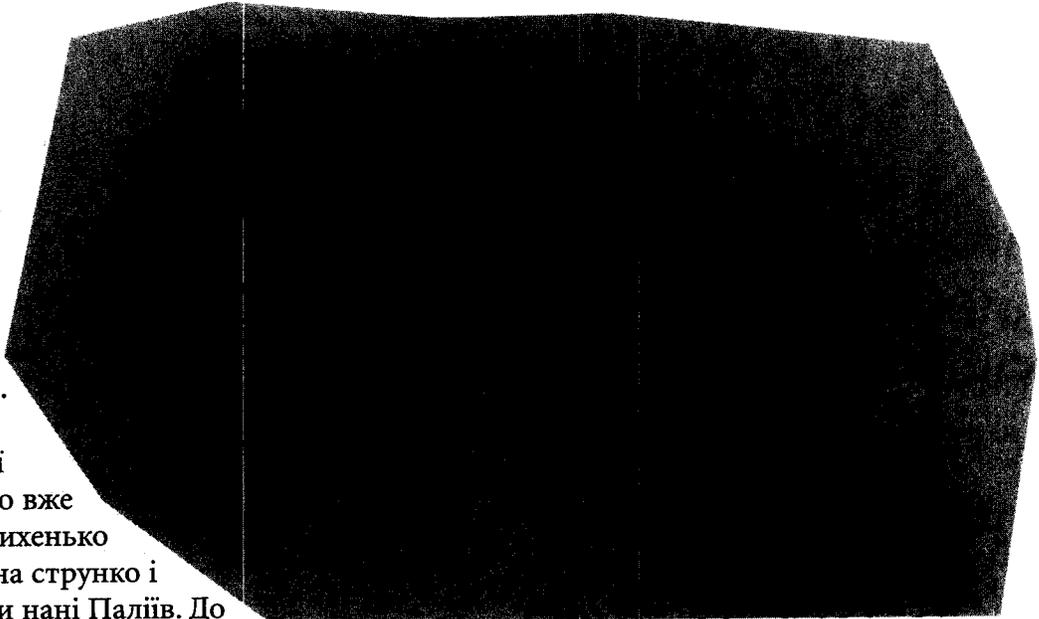
Таємна присяга

Після деякого часу ми завершили Першу Пробу. Одного дня наша гурткова заповіла дівчатам, що ввечорі, після нічної тиші, о 12-й годині в руханковій залі відбудеться пластова присяга.

Кімната, в якій я жила з двома товаришками, була якраз наліво від кімнати учительки руханки, яка доглядала дівчат. Ми пішли до ліжка вдягнені, черевики під подушками, щоб серед ночі не робити руху.

 Ми переживали це і журилися. О 10-й годині до кімнати зайшла пані Паліїв, учителька руханки, проголосила нічну тишу і вийшла. Ніхто не спав. Перед дванадцятою ми по одній вийшли з кімнати. У руках держали черевики.

Зайшли до темної і зимної руханкової залі. У залі було вже біля 30 дівчат. Тоді хтось тихенько сказав струнко! Всі стали на струнко і ми почули голос учительки нані Паліїв. До того часу ніхто із нас не знав, що власне вона, Цьопа Паліїв, була провідницею таємного Пласту!

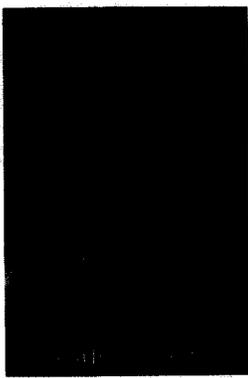
Подруга Паліїв сказала нам, що ми складаємо присягу на вірність Богові і Україні і що ця присяга зобов'язує нас на ціле життя, щоб з нами не сталося. Після присяги вона підійшла

до кожної пластунки і стиснула ліву руку. Тоді всі, повні вражень, повернулися тихенько до кімнат. *Ті присяги ніхто із нас не забув.* Це було 70 років тому.

Про Подругу Цьопу Паліїв

розповідає Ольга Кузьмович

 Коли я вступила до Інституту у Перемишлі, подруга Паліїв була учителькою руханки. Тоді, під час моєї пластової присяги, я довідалася, що вона була провідницею таємному Пласту.

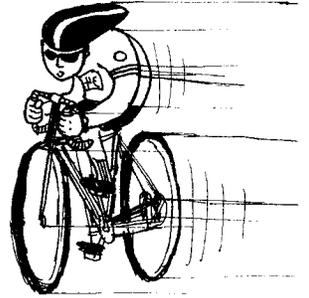
Вона захочувала нас любити український нарід і допомагати йому здобути самостійну державу, в якій українці могли б вільно розвиватися. *Ми знали, що бути провідницею таємного Пласту, означало, що польська влада могла її арештувати.*

Подруга Паліїв вступила до Пласту у 1920 р. Вона була виховницею і членом пластового проводу від 1926 до 1930 року; коменданткою таборів на Соколі від 1926 до 1930-го року; провідницею таємному Пласту до 1943 р.

ЩО ТУТ НЕ

Рік **1924** -- новаки і новачки
вперше вступали до новацтва.
Якщо б їм показали ці дві
сторінки, вони не впізнали б
деяких речей.

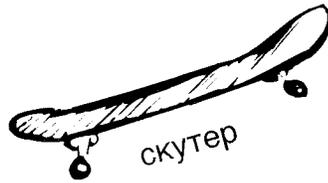
перегоновий ров

електрична гітара

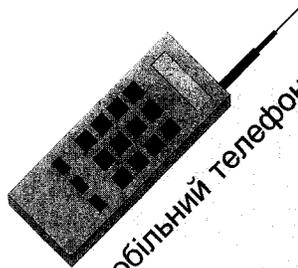
скутер

мандрівні лещата

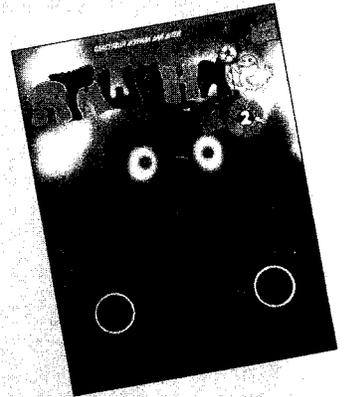
мобільний телефон

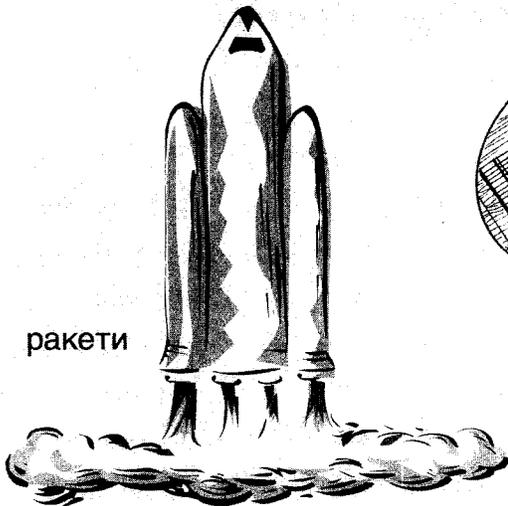
бандура

Пташеня

ракети

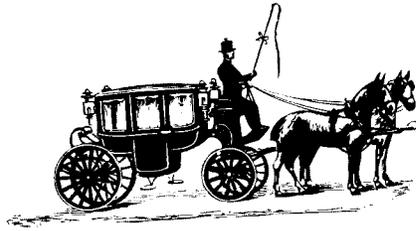

машинка до писання

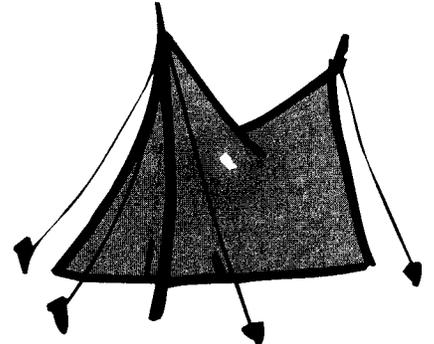

належить?

компактний диск

каретка з кіньми

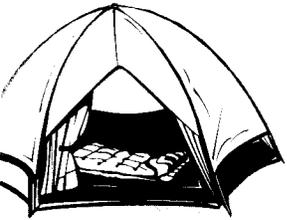
звичайне шатро

літак з пропелером

стародавній ровер

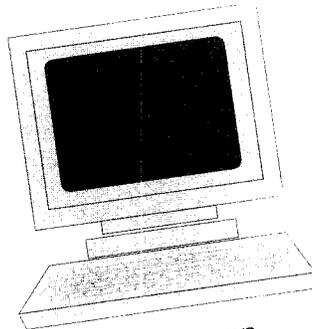

випукле шатро

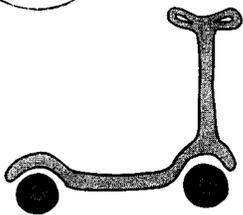

льоґо Мекдоналдз

телефон

комп'ютер

гуляйноґа

Зроби список 10 речей, що ще не існували 1924 року.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....

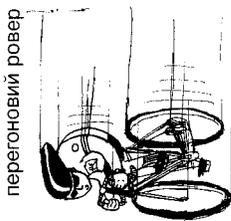
Що тут не належить?

Рік 1924 -- новаки і новачки
вперше вступали до новацтва.
Якщо б їм показали ці дві
сторінки, вони не впізнали б
деяких речей.

електрична гітара

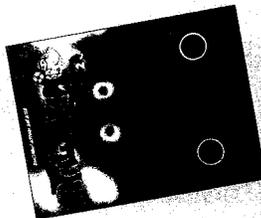
скатер

перегоновий ровер

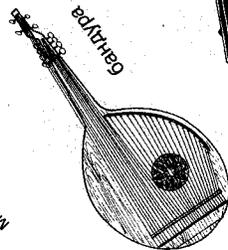
мандрівні лещата

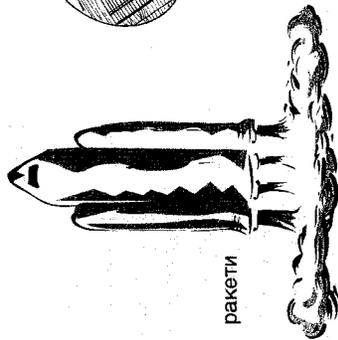
Пташеня

машинка до писання

бандура

ракети

комп'ютерний диск

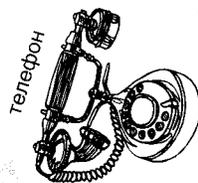
літак з пропелером

випукле шатро

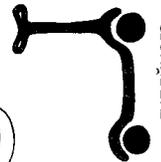
льоґо Мекдоналдз

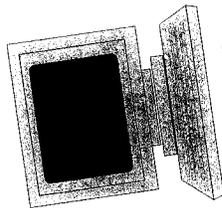
телефон

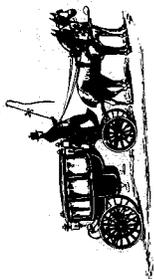
паротят

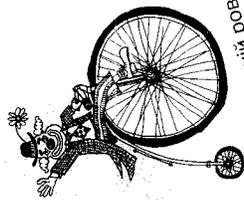
гуляйна

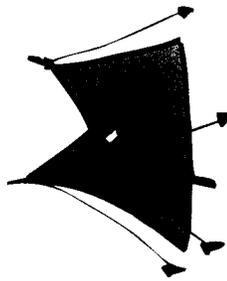
комп'ютер

каретка з кіньми

стародавній ровер

звичайне шатро

Зроби список 10 речей, що
ще не існували 1924 року.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....

Дорослі Пластунки після війни, після 1945 р.

Пластунки завжди пам'ятали свою обіцянку: любити Бога й Україну і помагати іншим.

Як дорослі, вони працювали у Пласті і в різних українських організаціях, які допомагали українським людям, українським організаціям, українським церквам, українському народові.

Марія Пеленська

У Канаді

Пласт повстав у Канаді 1948 року, тоді як дорослі пластуни приїхали після Другої Світової Війни. Для таборування торонтонська станиця закупила оселю і назвала її Пластова Січ. Це було у 1952 році.

Від самого початку я допомагала варити на таборах. Із початку я відповідала за кухню, пізніше допомагала іншим. Останній раз я ліпила вареники у 1999 році, коли мені було 84 років. Спершу на таборах були мої діти, пізніше мої внуки, а на кінець — мої правнуки.

На початках не було ідальні для новацтва

Поза Пластом

Продовж десятків років я працювала на комітетах у різних парохіях і збирала гроші на церкви. В різні часи я працювала у 8-ох парохіях.

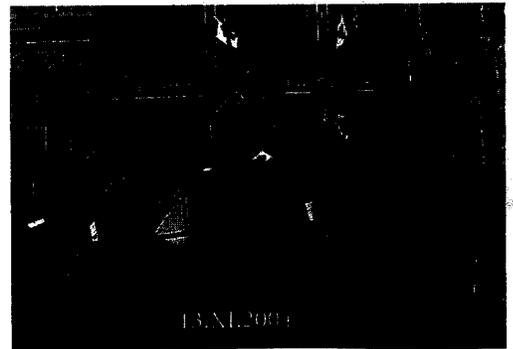

Але найбільше я назбирала на Піклувальний дім для старців –

14 три мільйони доларів.

Слідами бабці

Внучка Адрія Пеленська, голова Українського Студентського Клубу при Торонтонському Університеті організує демонстрації підтримки вибору Ющенка на президента в Україні. Адрія є також подругою гуртка юначок.

Адрія Пеленська (2-а зліва) із пластунками студентами перед онтарійським парламентом.

Пригоди на таборі

Мало бути посвячення Пластової Січі. Ми зварили великий казан компоту з яблук, добре закрили покришкою і поставили до річки, щоб не зіпсувався, бо тоді не було ще великих холодильників на оселі, як сьогодні. Отець приїхав і йому новачки дали пити. Решта компоту мала бути для всіх після посвячення оселі.

Але новачки добре не закріпили покришки. Під час посвячення підійшла корова, яка паслася поблизу, і — випила весь компот.

На початках варили на польових кухнях

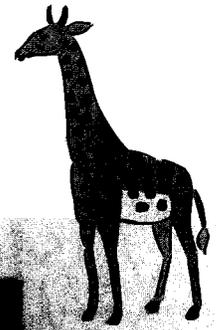

Іншим разом, новачки дістали мармеляду на сніданок. У той час не було ще їдальні і новачки їли на дворі. Всі харчі, що залишалися, треба було віддавати назад до кухні. Новачки забули. Білка з'їла всю мармеляду.

Адо́льф Глади́лович

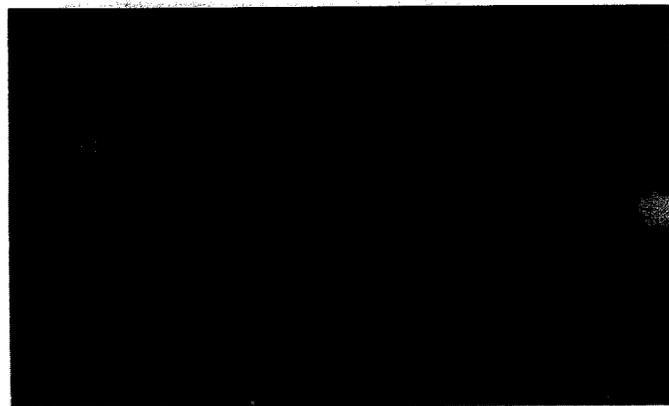
В Африці

Після Другої Світової Війни 1945 року я опинився в Австрії. Разом з іншими, я організував Пласт і працював з пластунами. Тоді я виїхав на працю до Африки, до Тунісу. Там, з іншими товаришами, я зорганізував пластову групу. Ця група існувала кілька років, поки ми не повиїзджали до північної Америки.

Пластуни із Бен-Метірі на верху гори Джебель-Бір. Із пластунами — араб-сторож колишнього французького форту.

Пластова ватра у Бен-Метірі, Туніс, Африка

У Канаді

Я опинився у Монтреалі в Канаді. Там я працював у Пласті на різних постах.

Поза Пластом я допомагав Суспільній Службі Пі був членом Комітету Фонду “Поміч Україні” і долучився до “Акції Сарсель”, бо вірив, що потрібно добрих інформацій про українців.

Видання

Я завжди вірив, що людей треба інформувати про те, що діється з українцями і як маютья українські справи. Тому, ще від 1933 року я завжди дописував і видавав різні українські газети, журнали (22 видання у різних країнах) і книжки. Між ними були і 16 пластові, головно про станицю у Монтреалі.

Що це “Акція Сарсель”?

Це збирання фондів на видання 10-томної Енциклопедії Українознавства. Енциклопедію писали переважно члени НТШ (Наукове Товариство ім Шевченка). Редакція і адміністрація цієї енциклопедії знаходилася у Франції біля Парижу, у Сарселі.

Акцію Сарсель” розпочала подруга Цьопа Паліїв і до неї долучилося багато пластунів, як друг Гладилович. Досить багато грошей на ту ціль заробив кіш пластунок зі станиці в Торонті з продажі своїх ручних робіт.

НАУКОВЕ
ТОВАРИСТВО
ІМ.ШЕВЧЕНКА
В ЕВРОПІ

ТРАМОШІ

ФУНДАТОРА-МЕЦЕНА
ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВ

КІШ ПЛАСТУНОК У ТОРОНТІ

Про Подругу Цьопу Паліїв

розповідає
подруга
Олька
Кузьмович

У Канаді

У Канаді подруга Паліїв працювала у *Пласті*, і допомагала українським школам у Канаді і по всьому світі через Українську Виховну Раду при СКВУ (Світовий Конгрес Вільних Українців).

Подруга Паліїв була ініціатором "Акції *Сарсель*". Це означало, що вона організувала пластунів та інших заробляти гроші на Енциклопедію Українознавства, бо вона знала, як важливо було, щоб українські діти могли довідатися про все, що українське. Вона померла у 1969р. у Торонті, в Канаді."

Подруга Паліїв завжди дбала про українських дітей – щоб вони мали добрі школи, добрі, цікаві заняття, цікаві книжки – щоб вони могли сповнити свої мрії і щоб мали нагоду допомагати іншим.

У 1949 році вона організувала *Пласт* у Великобританії.

Ірина Козак

У Німеччині

Під час Другої Світової Війни, пластуни, разом із іншими біженцями, втікли від більшовицького режиму на українських землях і після війни опинилися у Німеччині й Австрії. Там ми зараз у 1945 р. *відновили Пласт*.

У Німеччині продовж років, я була виховницею, коменданткою таборів та членом проводів. Останньою я була Головою Крайової Пластової Ради.

Окрім Пласту я вчила в українській школі і старалася допомогти українцям у Німеччині в різних організаціях, головним чином жіночих таких, як Об'єднання Українських Жінок у Німеччині.

Перший з'їзд пластунів після Другої Світової Війни в Міттенвальді, в Німеччині 1947 р.

У ЗСА

У Пласті

Я працювала від початків Пласту у ЗСА. Я була виховницею і членом різних проводів, була головою КПС (Крайової Пластової Старшини) і головою ГПР (Головної Пластової Ради).

Я була однією із тих, що знайшли і закупили для Пласту оселю "Вовча Тропа".

Поза Пластом

По фаху — я журналіст. Ціле життя я працювала для українських журналів і газет, ще на українських землях перед війною, а згодом у ЗСА після війни. Я також допомагала іншим українським журналістам і тому працювала у Спільці Журналістів Америки.

НАУКОВЕ
ТОВАРИСТВО
ІМ. ШЕВЧЕНКА
В ЄВРОПІ

Я хотіла, щоб американський світ знав про українську науку і тому працювала у НТШ (Наукове Товариство ім. Шевченка).

Я дбала про те, щоб пластуни мали добрі, цікаві табори. Тому, я була однією із основоположниць вишколу "Школа Булавних". Основоположниця — це ті, що почали цей вишкіл.

Пластунам потрібно мати нагоду читати про пластові і українське життя і тому продовж 25 років я була редактором пластового журналу "Юнак".

Внуки продовжують традиції

пл. гетьм. скоб Коля Савицький

Коля і Катря стримлять до висот.

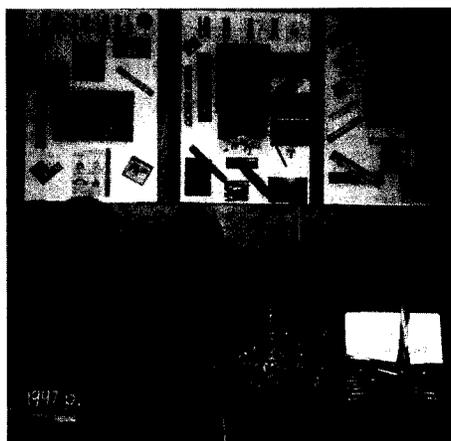
Під час іменування на гетьманського скоба і вірлицю гребець.

1992 р.

пл. вір. гребець Катря Кузьмович

1993 р.

Катря, Татяна і Маркіян Кузьмовичі завжди цікавилися пластовими журналами і збирали фонди на них.

- Пластові журнали
- Готуйсь — для новацтва
- Юнак — для юнацтва
- Пластовий Шлях — для дорослих пластунів

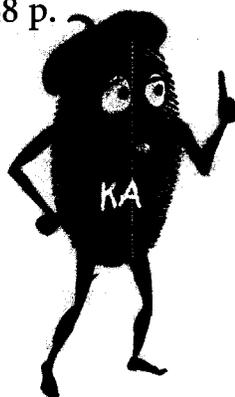
Коли Пласт де повстав?

Пластуни "Палюхи" нам подали інформації про ті країни, у яких Пласт існує сьогодні.

▲ У Канаді
зорганізували
Пласт у 1948 р.

Були інші

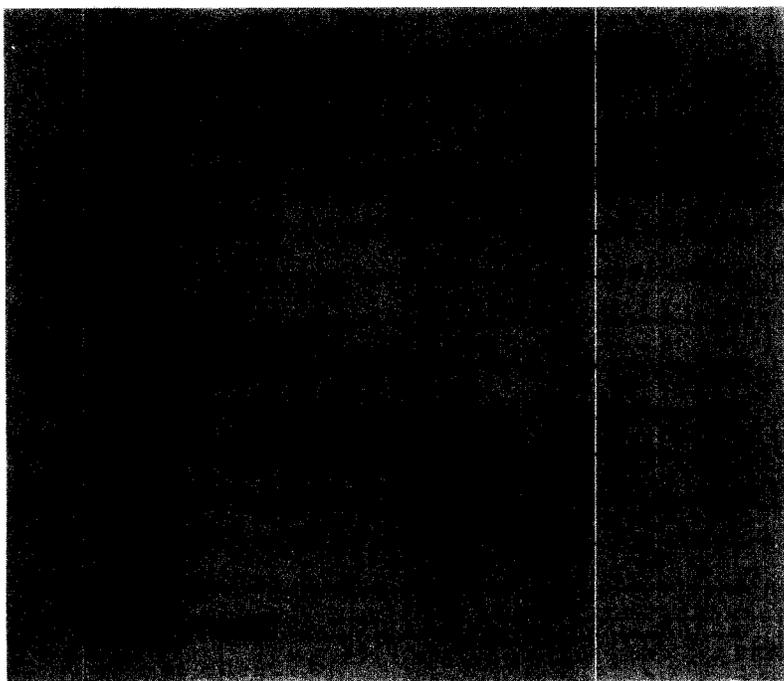
Деякий час діяли
пластові групи: на
Закарпаттю в
Чехословаччині,
в Австрії,
у Бельгії,
у Франції,
в Тунісі,
у Бразилії.

У З'єднаних Стейтах Америки
(ЗСА) зорганізували Пласт
1948 р.

В Аргентині
зорганізували
Пласт у 1949р.

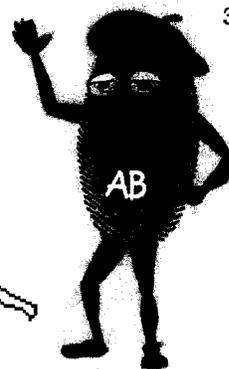
❖ У Великобританії
зорганізували
Пласт у 1947 р.

* У Німеччині
зорганізували
Пласт у 1945 р.

❖ В Австралії
зорганізували
Пласт у 1948 р.

На українських землях Пласт повстав у 1911 р.
Таємний Пласт існував від 1930р. до 1943 р.
В Україні відновили Пласт у 1990 р.

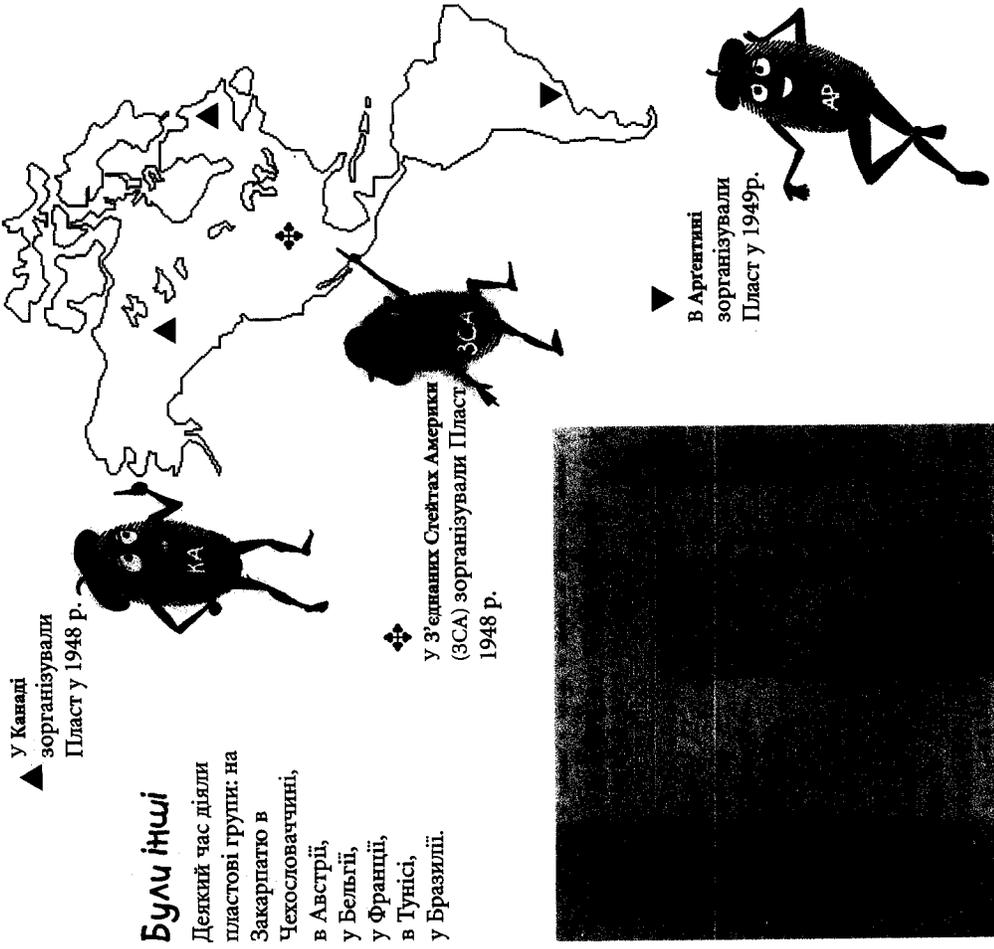
* У Польщі
зорганізували
Пласт у 1990 р.

● У Словаччині
зорганізували
Пласт у 1990 р.

Коли Пласт де повстає?

Пластуни "Палюхи" нам подали інформації про ті країни, у яких Пласт існує сьогодні.

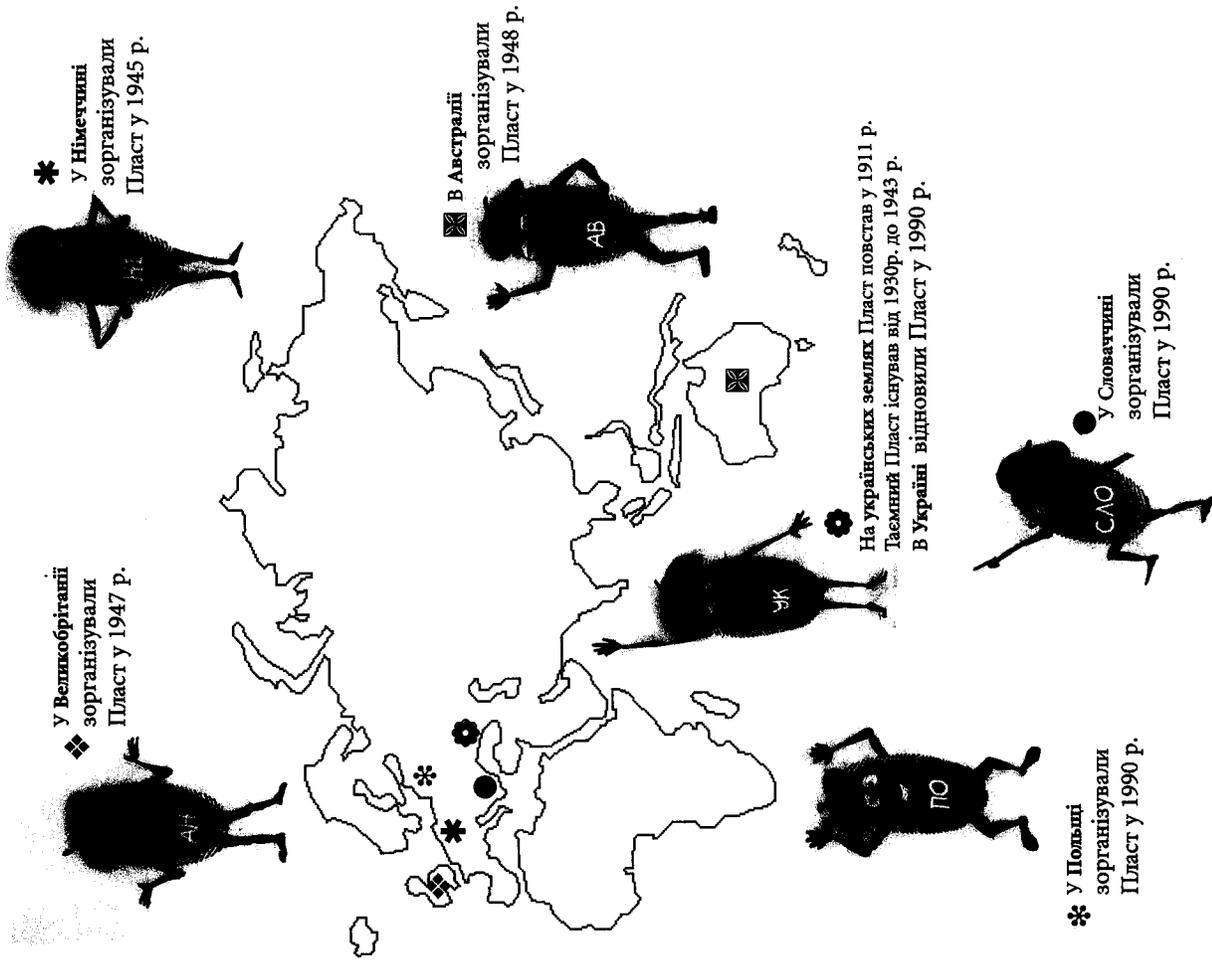
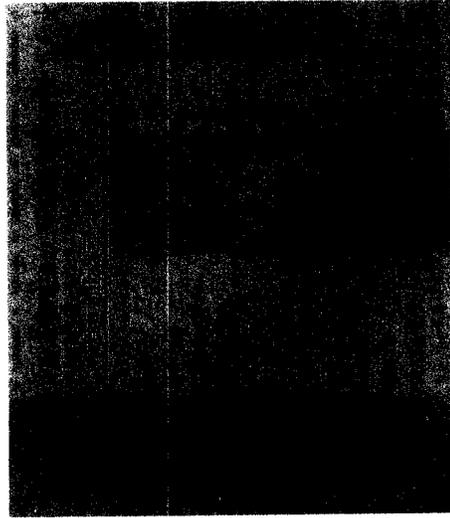
▲ У Канаді організували Пласт у 1948 р.

Були інші

Деякий час діяли пластові групи: на Закарпаттю в чехословацькій, в Австрії, у Бельгії, у Франції, в Тунісі, у Бразилії.

◆ У 3'єднаних Стейтах Америки (ЗСА) організували Пласт 1948 р.

▼ В Аргентині організували Пласт у 1949р.

◆ У Великобританії організували Пласт у 1947 р.

* У Німеччині організували Пласт у 1945 р.

▣ В Австралії організували Пласт у 1948 р.

На українських землях Пласт повстав у 1911 р. Тасмійний Пласт існував від 1930р. до 1943 р. В Україні відновили Пласт у 1990 р.

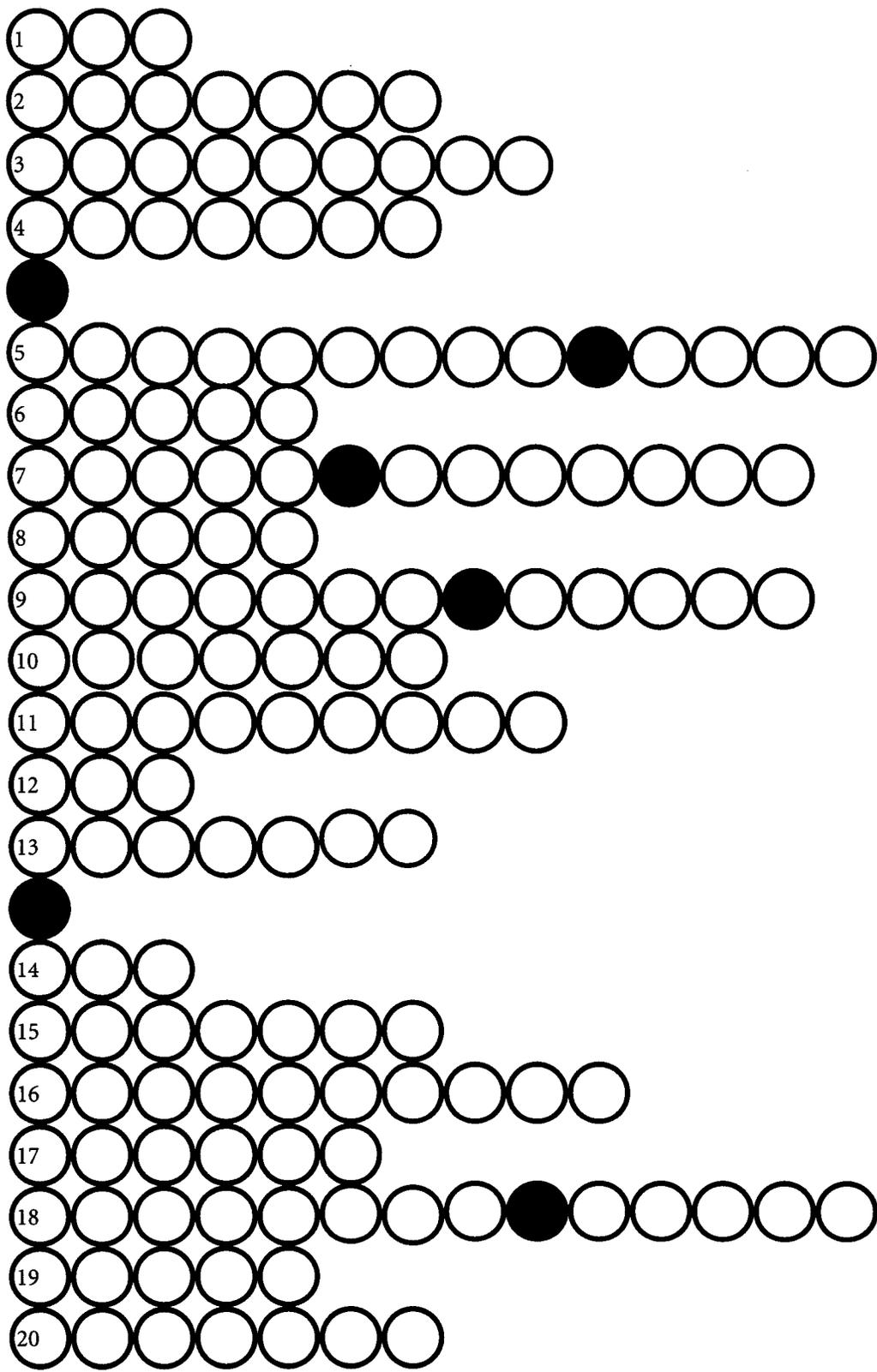
* У Польщі організували Пласт у 1990 р.

● У Словаччині організували Пласт у 1990 р.

Розшифруй

Перші букви, що появляються згори в долину творять слова – ім'я частини новацтва. Яке це ім'я?

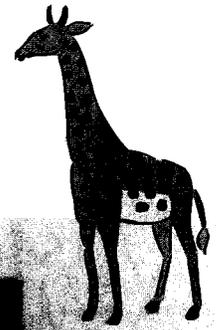
1. Українська Повстанська Армія в скороченні.
2. Відзначка, що її юнаки і юначки дістають після присяги.
3. Країна в якій живуть кенгуру.
4. Члени ОУН і УПА хотіли, щоб була незалежна українська .....
5. Пластовий журнал для дорослих пластунів.
6. Місто, де почався Пласт і новацтво.
7. Збірка на видання Енциклопедії України, яку розпочала подруга Цьопа Паліїв.
8. Пластова оселя у Карпатах, яку подарував митрополит Андрей Шептицький.
9. 1930 року заборонили Пласт. Тоді повстав .....
10. Пластуни завжди вірили, що на українських землях має бути держава .....
11. Після Другої Світової Війни 1945 року, пластуни відновили Пласт в Австрії і в .....
12. Організація Українських Націоналістів у скороченні.
13. Гори в яких Шептицький подарував пластунам площу на табір.
14. Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в скороченні.
15. Відзнака приналежності до новацтва.
16. Сестри ..... провадили українські школи у Львові.
17. Адольф Гладилевич zorganizував Пласт у Тунісі, в .....
18. Організація, яка доглядала ранених вояків УПА.
19. Перше ім'я подруги Кузьмович.
20. Сховище під землею, де ховалися члени УПА.

Адо́льф Глади́лович

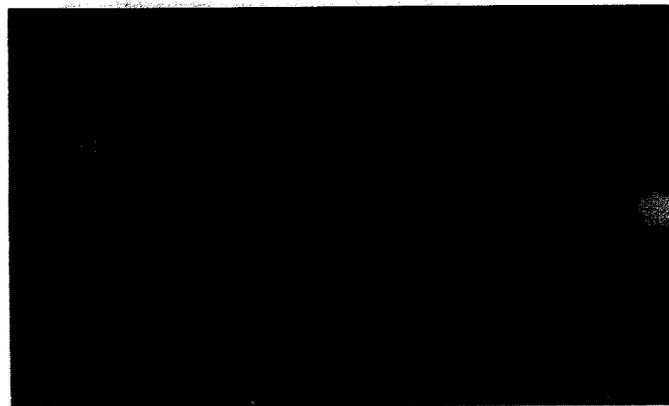
В Африці

Після Другої Світової Війни 1945 року я опинився в Австрії. Разом з іншими, я організував Пласт і працював з пластунами. Тоді я виїхав на працю до Африки, до Тунісу. Там, з іншими товаришами, я зорганізував пластову групу. Ця група існувала кілька років, поки ми не повиїзджали до північної Америки.

Пластуни із Бен-Метірі на верху гори Джебель-Бір. Із пластунами — араб-сторож колишнього французького форту.

Пластова ватра у Бен-Метірі, Туніс, Африка

У Канаді

Я опинився у Монтреалі в Канаді. Там я працював у Пласті на різних постах.

Поза Пластом я допомагав Суспільній Службі Пі був членом Комітету Фонду "Поміч Україні" і долучився до "Акції Сарсель", бо вірив, що потрібно добрих інформацій про українців.

Видання

Я завжди вірив, що людей треба інформувати про те, що діється з українцями і як маютья українські справи. Тому, ще від 1933 року я завжди дописував і видавав різні українські газети, журнали (22 видання у різних країнах) і книжки. Між ними були і пластові, головно про станицю у Монтреалі.

16

Що це "Акція Сарсель"?

Це збирання фондів на видання 10-томної Енциклопедії Українознавства. Енциклопедію писали переважно члени НТШ (Наукове Товариство ім Шевченка). Редакція і адміністрація цієї енциклопедії знаходилася у Франції біля Парижу, у Сарселі.

Акцію Сарсель" розпочала подруга Цьопа Паліїв і до неї долучилося багато пластунів, як друг Гладилович. Досить багато грошей на ту ціль заробив кіш пластунок зі станиці в Торонті з продажі своїх ручних робіт.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА В ЕВРОПІ

ТРАМОШ

ФУНДАТОРА-МЕЦЕНА ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВ

КІШ ПЛАСТУНОК У ТОРОНТІ

Про Подругу Цьопу Паліїв

розповідає
подруга
Олька
Кузьмович

У Канаді

У Канаді подруга Паліїв працювала у *Пласті*, і допомагала українським школам у Канаді і по всьому світі через Українську Виховну Раду при СКВУ (Світовий Конгрес Вільних Українців).

Подруга Паліїв була ініціатором "Акції *Сарсель*". Це означало, що вона організувала пластунів та інших заробляти гроші на Енциклопедію Українознавства, бо вона знала, як важливо було, щоб українські діти могли довідатися про все, що українське. Вона померла у 1969р. у Торонті, в Канаді."

Подруга Паліїв завжди дбала про українських дітей – щоб вони мали добрі школи, добрі, цікаві заняття, цікаві книжки – щоб вони могли сповнити свої мрії і щоб мали нагоду допомагати іншим.

У 1949 році вона організувала *Пласт* у Великобританії.

Ірина Козак

У Німеччині

Під час Другої Світової Війни, пластуни, разом із іншими біженцями, втікли від більшовицького режиму на українських землях і після війни опинилися у Німеччині й Австрії. Там ми зараз у 1945 р. *відновили Пласт*.

У Німеччині продовж років, я була виховницею, коменданткою таборів та членом проводів. Останньою я була Головою Крайової Пластової Ради.

Окрім Пласту я вчила в українській школі і старалася допомогти українцям у Німеччині в різних організаціях, головним чином жіночих таких, як Об'єднання Українських Жінок у Німеччині.

Перший з'їзд пластунів після Другої Світової Війни в Міттенвальді, в Німеччині 1947 р.

У ЗСА

У Пласті

Я працювала від початків Пласту у ЗСА. Я була виховницею і членом різних проводів, була головою КПС (Крайової Пластової Старшини) і головою ГПР (Головної Пластової Ради).

Я була однією із тих, що знайшли і закупили для Пласту оселю "Вовча Тропа".

Поза Пластом

По фаху — я журналіст. Ціле життя я працювала для українських журналів і газет, ще на українських землях перед війною, а згодом у ЗСА після війни. Я також допомагала іншим українським журналістам і тому працювала у Спільці Журналістів Америки.

НАУКОВЕ
ТОВАРИСТВО
ІМ. ШЕВЧЕНКА
В ЄВРОПІ

Я хотіла, щоб американський світ знав про українську науку і тому працювала у НТШ (Наукове Товариство ім. Шевченка).

Я дбала про те, щоб пластуни мали добрі, цікаві табори. Тому, я була однією із основоположниць вишколу "Школа Булавних". Основоположниця — це ті, що почали цей вишкіл.

Пластунам потрібно мати нагоду читати про пластові і українське життя і тому продовж 25 років я була редактором пластового журналу "Юнак".

Внуки продовжують традиції

пл. гетьм. скоб Коля Савицький

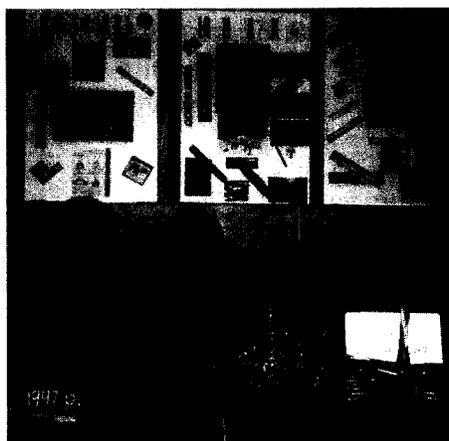

Коля і Катря стримлять до висот.

Під час іменування на гетьманського скоба і вірлицю гребець.

пл. вір. гребець Катря Кузьмович

Катря, Татьяна і Маркіян Кузьмовичі завжди цікавилися пластовими журналами і збирали фонди на них.

- Пластові журнали
- Готуйсь — для новацтва
- Юнак — для юнацтва
- Пластовий Шлях — для дорослих пластунів

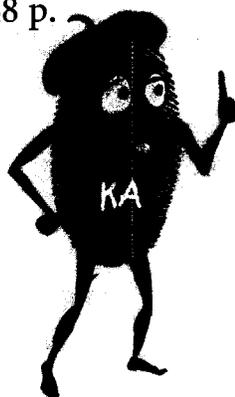
Коли Пласт де повстав?

Пластуни "Палюхи" нам подали інформації про ті країни, у яких Пласт існує сьогодні.

▲ У Канаді
зорганізували
Пласт у 1948 р.

Були інші

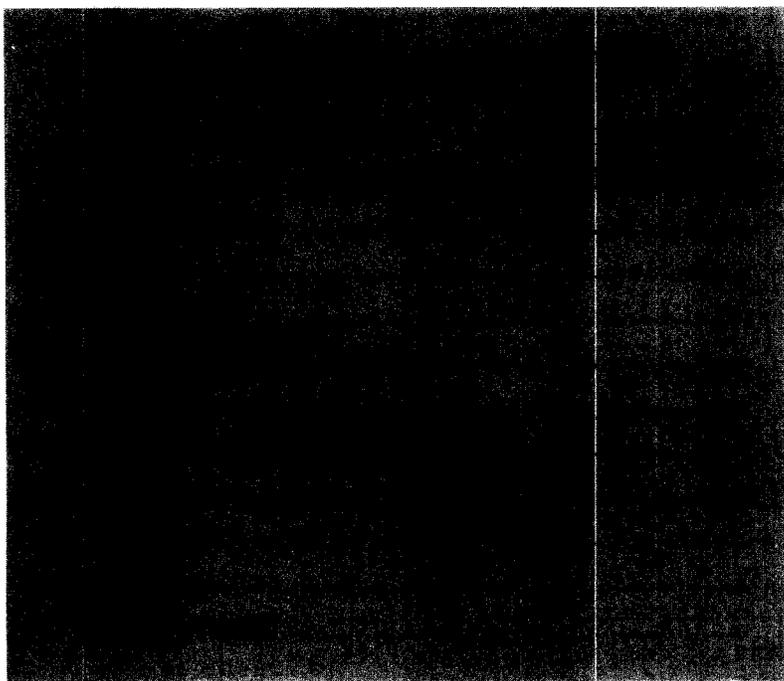
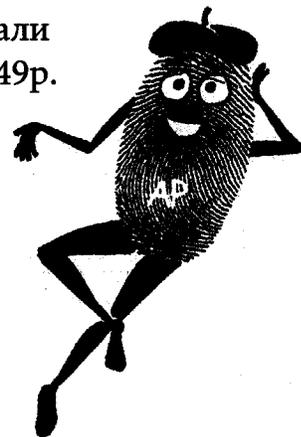
Деякий час діяли
пластові групи: на
Закарпаттю в
Чехословаччині,
в Австрії,
у Бельгії,
у Франції,
в Тунісі,
у Бразилії.

У З'єднаних Стейтах Америки
(ЗСА) зорганізували Пласт
1948 р.

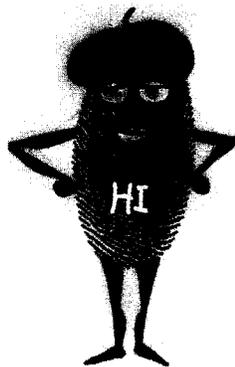

В Аргентині
зорганізували
Пласт у 1949р.

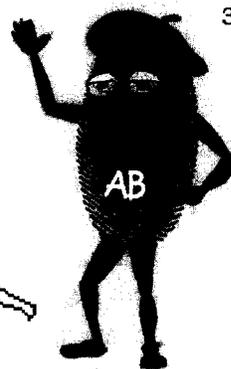
❖ У Великобританії
зорганізували
Пласт у 1947 р.

* У Німеччині
зорганізували
Пласт у 1945 р.

❖ В Австралії
зорганізували
Пласт у 1948 р.

На українських землях Пласт повстав у 1911 р.
Таємний Пласт існував від 1930р. до 1943 р.
В Україні відновили Пласт у 1990 р.

* У Польщі
зорганізували
Пласт у 1990 р.

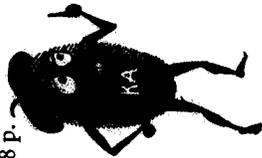

● У Словаччині
зорганізували
Пласт у 1990 р.

Коли Пласт де повстає?

Пластуни "Палюхи" нам подали інформації про ті країни, у яких Пласт існує сьогодні.

▲ У Канаді організували Пласт у 1948 р.

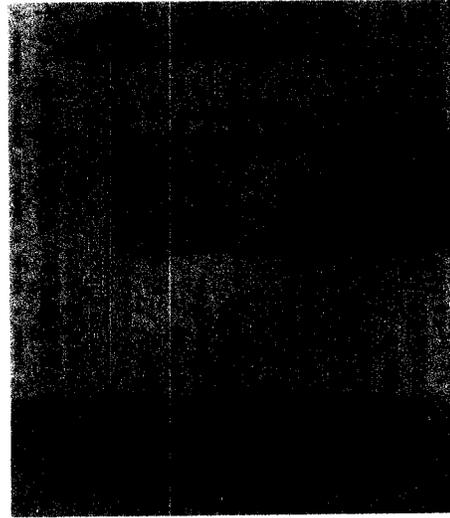
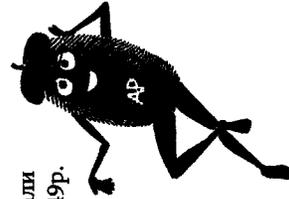
Були інші

Деякий час діяли пластові групи: на Закарпаттю в чехословацькій, в Австрії, у Бельгії, у Франції, в Тунісі, у Бразилії.

◆ У 3'єднанніх Стейтах Америки (ЗСА) організували Пласт 1948 р.

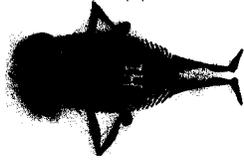
▼ В Аргентині організували Пласт у 1949р.

◆ У Великобританії організували Пласт у 1947 р.

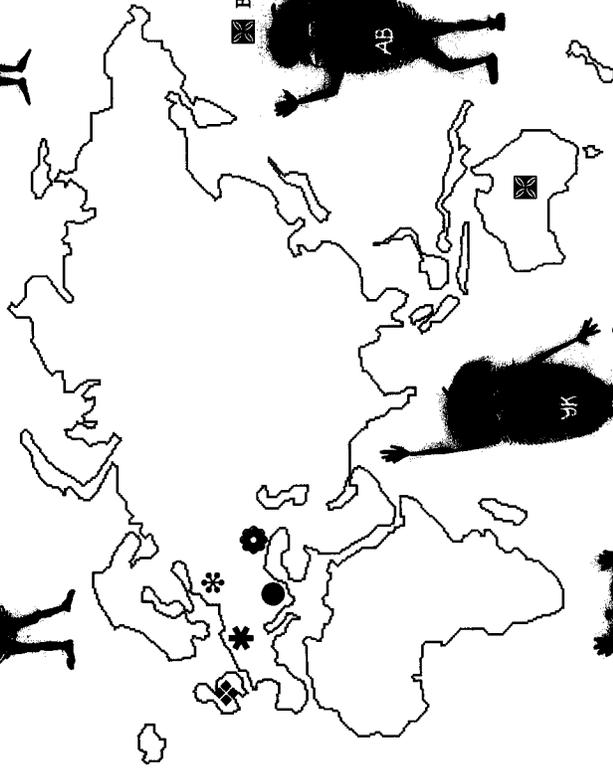
* У Німеччині організували Пласт у 1945 р.

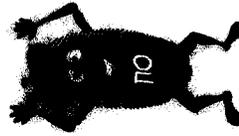
▣ В Австралії організували Пласт у 1948 р.

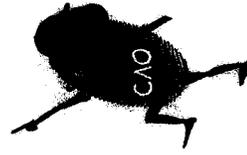
На українських землях Пласт повстав у 1911 р. Тасмійний Пласт існував від 1930р. до 1943 р. В Україні відновили Пласт у 1990 р.

* У Польщі організували Пласт у 1990 р.

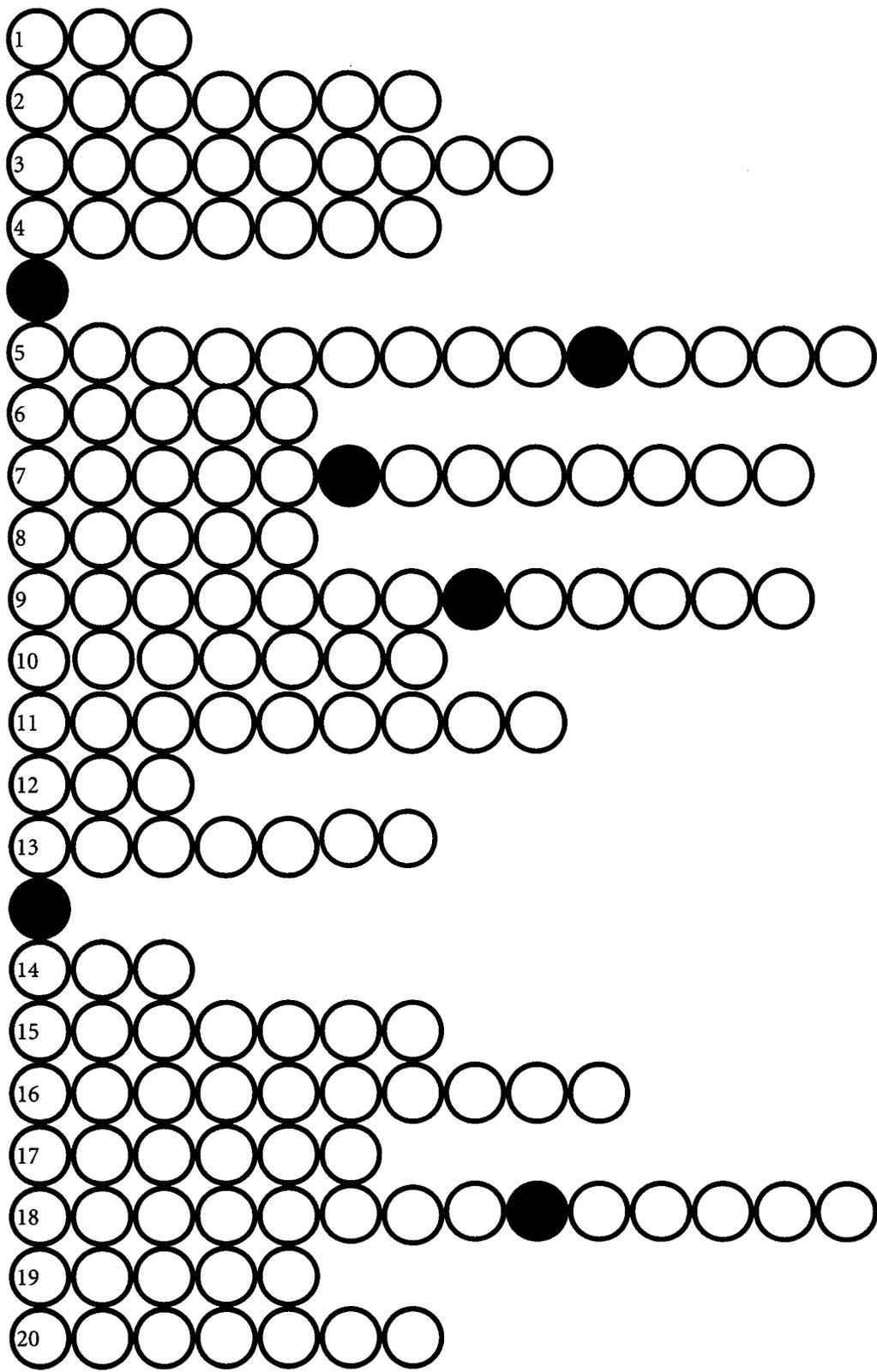
● У Словаччині організували Пласт у 1990 р.

Розшифруй

Перші букви, що появляться згори в долину творять слова – ім'я частини новацтва. Яке це ім'я?

1. Українська Повстанська Армія в скороченні.
2. Відзначка, що її юнаки і юначки дістають після присяги.
3. Країна в якій живуть кенгуру.
4. Члени ОУН і УПА хотіли, щоб була незалежна українська .....
5. Пластовий журнал для дорослих пластунів.
6. Місто, де почався Пласт і новацтво.
7. Збірка на видання Енциклопедії України, яку розпочала подруга Цьопа Паліїв.
8. Пластова оселя у Карпатах, яку подарував митрополит Андрей Шептицький.
9. 1930 року заборонили Пласт. Тоді повстав .....
10. Пластуни завжди вірили, що на українських землях має бути держава .....
11. Після Другої Світової Війни 1945 року, пластуни відновили Пласт в Австрії і в .....
12. Організація Українських Націоналістів у скороченні.
13. Гори в яких Шептицький подарував пластунам площу на табір.
14. Наукове Товариство ім. Т. Шевченка в скороченні.
15. Відзнака приналежності до новацтва.
16. Сестри ..... провадили українські школи у Львові.
17. Адольф Гладилевич зорганізував Пласт у Тунісі, в .....
18. Організація, яка доглядала ранених вояків УПА.
19. Перше ім'я подруги Кузьмович.
20. Сховище під землею, де ховалися члени УПА.

Многая
літа
новачкам
і новакам!